

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 У 005784 20 Увп
Бањалука, 16.3.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхине Ђурковића предсједника вијећа, Душка Бојовића и Смиљане Мрша чланова вијећа, уз учешће записничара Тамаре Кочић, у управном спору по тужби Н.П. и В.Р., обоје из К. код Д., заступаних по пуномоћнику Р.С. адвокату из Д. (у даљем тексту: тужиоци), против рјешења број ... од 10.12.2019. године Управе (у даљем тексту: тужена), у предмету експропријације, одлучујући о захтјеву тужилаца за ванредно преиспитивање пресуде Округног суда у Добоју број 13 0 У 005784 20 У од 28.4.2020. године, у нејавној сједници одржаној дана 16.3.2022. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Округног суда у Добоју број 13 0 У 005784 20 У од 28.4.2020. године се преиначава тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Тужена се обавезује да тужиоцима надокнади трошкове поступка у укупном износу од 2636,25 КМ, док се у преосталом износу по основу разлике затражених трошкова за састав тужбе и плаћања судских такса тај захтјев одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке одбијена тужба против оспореног акта тужене, а у ставу 2. изреке одбијен захтјев тужилаца да им тужена надокнади трошкове управног спора. Оспореним актом је одбијена жалба тужилаца изјављена на рјешење Подручне јединице тужене у Д. број ... од 14.5.2019. године, којим је у тачки 1. диспозитива усвојен приједлог Републике Српске, заступане по Правобранилаштву Републике Српске – сједиште замјеника у Д. (у даљем тексту: Правобранилаштво), да се ради потребе изградње Коридора V-ц, у корист Републике Српске потпуно експроприше непокретност означена као к.ч. број 1144/1 звана „Приједор“, ливада 2. класе, површине 497 м², уписана у п.л. број 746 к.о. К., посјед тужилаца са по ½ дијела, што по старом премјеру одговара к.ч. број 176/251 уписана у зк. уложак број 526 к.о. К. као власништво Републике Српске са дијелом 1/1, а са чим у вези је као стварни и фактички власник утврђена Република Српска са 1/1 дијела. Тачком 2. диспозитива тог рјешења је наведено да је одлуком Владе Републике Српске број ... од 26.1.2017.године (објављеном у „Сл. гласнику Републике Српске“ број 1/176) утврђен општи интерес за потребе изградње наведеног коридора, па да се у ту сврху може извршити потпуна експропријација на предметном земљишту, а у тачки 3. диспозитива наведено да Републици Српској, власнику експроприсане непокретности која је уједно и корисник експропријације, не припада право на накнаду, те тачком 4. диспозитива одређено да ће се након правоснажности рјешења, на захтјев било које странке, у катастру земљишта извршити упис права посједа на тим непокретностима у корист

Републике Српске са дијелом 1/1, па тачком 5. диспозитива да ће се трошкови поступка одредити посебним закључком тог органа.

Одбијање тужбе образложено је тиме да како је у смислу одредбе члана 28. став 3. Закона о експропријацији („Сл. гласник Републике Српске“ број 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 и 79/15, у даљем тексту: ЗЕ) као претходно питање расправљено право власништва, утврђивањем да је власник предметних непокретности Република Српска, будући да тужиоци као уписани посједници нису пружили довољно доказа на основу којих би били утврђени власницима предметне парцеле (на основу приложеног рјешења о наслеђивању Општинског суда у Добоју број 0-379/83 од 13.7.1983. године и уговора о диоби од 13.1.1987. године), првостепени орган и није могао утврдити чињеницу да је правни предник тужилаца узурпирао предметно земљиште прије 8. јула 1955. године, што се и наводи у образложењу рјешења првостепеног органа, сходно чему је правилно и донесено рјешење о експропријацији предметног земљишта, на основу расправљеног претходног питања чије рјешење има правно дејство само у управној ствари у којој је то питање ријешено, у смислу одредбе члана 132. став 2. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник Републике Српске“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18 у даљем тексту: ЗОУП). Због тога је правилан оспорени акт, којим је одбијена жалба тужилаца на првостепено рјешење, имајући у виду да одредбе члана 7. Закона о стварним правима („Сл. гласник Републике Српске“ број 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15 и 107/19, у даљем тексту: ЗСП) не пружају, у погледу јавног добра, могућност утврђивања права својине у корист физичких лица, нити се на тим непокретностима могло стећи право својине узурпацијом, а код чињенице да је одлуком Владе Републике Српске број ... од 7.3.2019. године укинут статус јавног добра на том земљишту.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање побијане пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужиоци оспоравају њену законитост, због повреде закона и повреде прописа о поступку која је била од утицаја на рјешавање ствари. Наводе да суд у побијаној пресуди а ни тужена у оспореном акту, нису дали довољне разлоге због чега је одбијена њихова жалба на првостепено рјешење, односно тужба против оспореног акта, тако да оспорени акт а ни побијану пресуду није могуће испитати. Истичу да је првостепени орган у погледу рјешавања претходног питања, терет доказивања пребацио на њих, произвољно констатујући да нису изнијели довољно доказа да су они и њихови правни предници предметно земљиште користили прије 1955. године, о којој чињеници и није одређено вјештачење по вјештаку геометру ради идентификације и утврђивања историјата парцела, па иако је у конкретном случају поступак експропријације вођен, у суштини се расправљало о поступку узурпације, али без спровођења доказа и без било какве оцјене изведених доказа, при чему они као неке странке и нису били упућени од службеног лица које је водило поступак, да морају доказати да они и њихови правни предници спорне непокретности држе у посједу од прије 1955. године. Наглашавају да из доказа који се налазе у спису, недвосмислено призилази да су они супосједници предметних непокретности, односно њихови правни предници и то од 1.10.1931. године па све до данас, у вези са чим није цијењено рјешење Комисије за излагање на јавни увид података за предметне непокретности, којим је на тим непокретностима утврђено право својине у њихову корист, које рјешење је коначно и правоснажно, а такође није цијењен ни зк. извадак број 303 к.о. К. издат од стране Среског суда Добој од 12.12.1959. године, а ни одлука Среског суда у Грачаници Дн. број ... од 1.10.1931. године према којој је њихов правни предник М.П., заједно са Н.П., на предметним непокретностима уписан са по 1/3 дијела, који докази заједно са рјешењем о наслеђивању Општинског суда у Добоју број 0-379/83 од 13.7.1983. године и уговором о диоби закљученим 13.1.1987. године

недвосмислено доказују да су они, односно њихови правни предници, у посједу предметних непокретности од 1931. године, сходно чему су на тим непокретностима и стекли власништво. Даље наводе да је одлука Владе РС број 04/1-012-2-693/19 од 7.3.2019. године којом је укинут статус јавног добра на предметном земљишту и одређен упис својине и посједа у корист Републике Српске, незаконита јер је супротна Уставу Републике Српске, Уставу БиХ и Закону о узурпацији („Сл. гласник Републике Српске“ број 70/06), тако да је упис власништва на предметним непокретностима на основу те одлуке незаконит, а иначе је упис власништва оборива претпоставка сагласно одредбама ЗСП-а иако није спорно да су предметне непокретности у зк. улошку број 526 ко К. прије те одлуке Владе биле уписане као јавно добро. Додају да није спорно да су предметне непокретности у обухвату слива ријеке Босне, те да сагласно одредби члана 187. Закона о водама Републике Српске („Сл. гласник Републике Српске“ број 50/06 и 92/09) послове и дјелатности које су од општег интереса и као такве дефинисане законом, обављају јавна предузећа из области вода, што је у конкретном случају ЈУ „Воде Српске“, која и није учествовала у управном поступку, а Влада је одлуком број ... од 11.1.2013. године утврдила дјелатност ЈУ „Воде Српске“ која дјелатност између осталог обухвата и припремање приједлога статуса јавног добра на земљишту, али којом одлуком се надлежност Владе завршава, што значи да Влада није по закону а ни Уставу овлашћена да утврђује власништво на непокретностима на којима се укида статус јавног добра. То посебно не на спорним непокретностима, на којима су они као физичка лица посљедњих 60 година уписани као посједници, имајући у виду да је у члану 52. ЗСП-а прописан начин стицања власништва на непокретностима, тако да је, између осталог, утврђено стицање на основу закона, што у конкретном није случај, те на основу коначне одлуке надлежног органа, а Влада у конкретном случају и није „надлежни орган“, већ је „надлежни орган“ Подручна јединица тужене у Д. Чак и ако би се прихватила као исправна поменута одлука Владе, сматрају да је првостепени орган, с обзиром на релевантну чињеницу њиховог посједа спорних непокретности, био обавезан да примјеном одредаба Закона о узурпацији расправи питање испуњености услова за њихово стицање права својине над спорним земљиштем као посједника, о чему у рјешењу првостепеног органа а ни у оспореном акту, па чак ни у пресуди нема ријечи, иако је суд констатовао ту обавезу тужене, о којој у суштини нико и није одлучивао, јер је о томе одлуку донијела Влада, чија поменута одлука је незаконита и неуставна. Предлажу да се побијана пресуда преиначи тако да се тужба уважи и оспорени акт поништи, или пак да се пресуда укине и предмет врати суду на поновно одлучивање, а тужена обавезе да им надокнади трошкове поступка у износу од по 1.320 КМ за састављање тужбе и предметног захтјева по пуномоћнику адвокату (са трошковима ПДВ-а, увећано за 50% за двије странке) у складу са „адвокатском тарифом“, а и да им надокнаде остале трошкове колико буду износили, што се односи на судске таксе.

У одговору на захтјев, тужена је остала код разлога датих у образложењу оспореног акта.

Заинтересовано лице у овом управном спору, Република Српска заступана по Правобранилаштву, није дала одговор на предметни захтјев, иако је о том праву уредно поучена.

Размотривши захтјев, одговор тужене, побијану пресуду и остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Сл. гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка произилази да је по приједлогу Републике Српске, као корисника експропријације, проведен поступак експропријације предметних непокретности, у којем је констатовано да је у земљишно-књижној евиденцији на предметним непокретностима брисан уписани Исказ 1 јавно добро, а након што је ступила на снагу поменута одлука Владе Републике Српске број ... од 7.3.2019. године о укидању статуса јавног добра на предметним непокретностима. У вези с тим је првостепени орган закључио да су се на тај начин стекли услови за законито вођење поступка експропријације, уз претходно рјешавање питања власништва у поступку узурпације, тако да је утврђено да је предметна непокретност у власништву Републике Српске. Како тужиоци као уписани посједници нису приложили довољно доказа на основу којих би били утврђени власницима предметне непокретности, првостепени орган је донио рјешење којим се усваја приједлог корисника експропријације, за потупну експропријацију предметних непокретности, за које је утврђено да су у власништву Републике Српске са дијелом 1/1, како је то све и наведено у том рјешењу, а које је одбијањем жалбе тужилаца потврђено оспореним актом. Оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда није правилна а самим тим ни законита.

Наиме, тачно је да се у смислу члана 3. став 1. ЗЕ непокретност може експроприсати, између осталог, ради извођења радова или изградње објеката саобраћајне инфраструктуре, што је то у конкретном случају, при чему су уз приједлог за експропријацију и поднијети потребни докази у смислу члана 25. тог закона, с тим да је потребно да се у смислу члана 28. став 3. истог закона, ако постоји неслагање земљишно-књижног и фактичког стања на непокретности, расправи право власништва, као претходно питање а и друга претхода питања.

Како је у конкретном случају неспорно да су тужиоци посједници предметних непокретности, што и произилази из доказа на које се они позивају, конкретно зк. изватка број 303 к.о. Костајница издатог од стране Среског суда Добој од 12.12.1959. године, и одлуке Среског суда у Грачаници Дн. број 1144/31 од 1.10.1931. године према којој је њихов правни предник М.П., на предметним непокретностима уписан са 1/3 дијела а код чињенице да се у поступку експропријације утврђује фактичко власништво на непокретности, није било основа да се позивањем на поменуту одлуку Владе Републике Српске о укидању статуса јавног добра на предметном земљишту, утврди да је власник предметног земљишта Република Српска, како се то основано и истиче у предметном захтјеву.

С тим у вези није правилно позивање тужене у оспореном акту да је као претходно питање ријешена узурпација на предметном земљишту, а из разлога што поступак узурпације представља посебни поступак који се води у складу са Законом о узурпацији, па тако да се у поступку експропријације као претходно питање у смислу члана 132. став 2. ЗОУП-а и није могла рјешавати узурпација на предметном земљишту.

Како у конкретном случају и није утврђено на који начин је на предметном земљишту у земљишно-књижној евиденцији уписан статус јавног добра, што је и било од утицаја на рјешавање питања власништва на том земљишту, тиме су и учињене повреде правила поступка, у смислу одредбе члана 8. ЗОУП-а према којој се у поступку мора утврдити право стање ствари и у том циљу се морају потпуно и правилно утврдити све чињенице и околности које су од важности за одношење

законитог и правилног рјешења, што је у конкретном случају изостало, како то тужиоци правилно истичу предметним захтјевом.

Из изнијетих разлога, по оцјени овог суда, у побијаној пресуди су остварени разлози за њено побијање предвиђени одредбом члана 35. став 2. ЗУС-а, па се на основу одредбе члана 40. став 1. и 2. тог закона захтјев тужилаца уважава, побијана пресуда преиначава тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава, јер су остварени разлози из одредбе члана 10. тачка 2. и 4. ЗУС-а за његово поништавање.

Одлука о трошковима поступка заснива се на одредбама члана 49. и 49а. став 1. ЗУС-а којима је прописано да је странка која изгуби спор дужна противној странци надокнадити трошкове спора, а и члану 397. Закона о парничном поступку („Сл. гласник Републике Српске“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13 - у даљем тексту: ЗПП) који закон се сходно одредби члана 48. ЗУС-а примјењује у управним споровима на питања која нису регулисана ЗУС-ом, а којим чланом ЗПП-а је прописано да ће суд када преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучити о трошковима поступка, а и члану 387. истог закона којим је регулисано ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, трошкови ће се одмјерити по тој тарифи.

Висина трошкова које је тужена дужна исплатити тужиоцима, које је заступао пуномоћник адвокат, одређена је сходно Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник Републике Српске“ број 68/05 - у даљем тексту: Тарифа) којом је у Тарифном броју 3. прописано да за састављање поднеска (тужбе) у управном спору у непроцјењивим предметима, висина награде износи 300 бодова, а вриједност бода у смислу члана 14. Тарифе износи 2 КМ, што износи 600 КМ, при чему у смислу Тарифног броја 10. (кад у истом поступку брани или заступа више клијената) адвокату припада право на повишење накнаде за другог клијента у висини од 50%, што износи 900 КМ, те да адвокату према члану 12. Тарифе припада и паушална награда у износу 25% од износа награде одређене Тарифом, за споредне радње у поступку (прикупљање информација, предаја поднесака суду и пошти и сличне радње), која паушална награда износи 225 КМ. Такође се адвокату признају и трошкови по основу ПДВ-а од 17% у износу од 181,25 КМ (будући да је доказао да је обвезник плаћања тог пореза, према увјерењу Управе за индиректно опорезивање БиХ број 04/1-УПП/1-22464/07 од 7.9.2007. године, приложеном уз тужбу), па тако да укупни трошкови по основу састава тужбе износе 1.316,25 КМ, па су ти трошкови и признати, а није признат износ од 3,75 КМ као разлика до износа од 1.320 КМ колико је по том основу затражено тужбом.

Исто тако, како је Тарифним бројем 3. прописано да за састављање правног лијека у непроцјењивим стварима у управном спору, висина награде износи у висини награде из става 1. тог тарифног броја (300 бодова) увећана за 50%, тако да износи 450 бодова, то је за састав предметног захтјева према вриједности бода од 2 КМ, утврђен износ од 900 КМ, а уз увећање за 50% у смислу Тарифног броја 10. (за заступање више клијената) што износи 1.350 КМ (без паушалне награде од 25% у смислу Тарифног броја 12. и ПДВ-а од 17%), па како је по том основу затражен укупан износ од 1.320 КМ, то је тужиоцима и признат тај износ.

С друге стране, тужиоцима нису признати трошкови по основу плаћања судских такса, како на тужбу (100 КМ) и пресуду (100 КМ) а тако и на предметни захтјев (200 КМ), јер нису доказали да су и платили те таксе, нити у спису предмета нижестепеног суда постоји доказ о плаћању тих такса.

Према томе, тужена је обавезна да наведене трошкове управног спора (1.316,25 КМ) и састављања предметног захтјева (1.320 КМ) у укупном износу од 2.636,25 КМ, надокнади тужиоцима у року од 30 дана од пријема ове пресуде, док је тај захтјев у дијелу који се односи на износ од 3,75 КМ по основу разлике од затраженог износа за подношење тужбе, а и судских такса у износу од 400 КМ, што укупно износи 403,75 КМ, одбијен.

Записничар
Тамара Кочић

Предсједник вијећа
Страхиња Турковић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић